შიდა ელიტებისა და საერთაშორისო პოლიტიკის გავლენები სახელმწიფოთაშორის ომზე - მთიანი ყარაბაღის კონფლიქტის მაგალითზე

ელჩინი გულიევი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე საერთაშორისო ურთიერთობების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: პოლიტიკის მეცნიერება და საერთაშორისო ურთიერთობები

მიმართულება: საერთაშორისო ურთიერთობები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზარინა ბურკაძე,

ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024.

განაცხადი

,,როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად".

ელჩინი გულიევი
20.06.2024

სარჩევი

აბსტრაქტი 4
Abstract 5
1. შესავალი 6
1.1 მოკლე ისტორიული შეჯამება 8
1.2 შიდა ელიტები და ომების დინამიკა 9
1.3 საერთაშორისო პოლიტიკა და გეოპოლიტიკური ინტერესები 10
2. მეთოდოლოგია 12
3. ლიტერატურის მიმოხილვა 14
3.1 სახელმწიფოთაშორისი ომის კლასიფიკაცია 15
3.2 სეცესია და ირედენტიზმი 18
3.3 დემოკრატიზაცია და კონფლიქტი 22
4. თეორიული ჩარჩო 25
5. განსახილველი შემთხვევები 28
5.1 ყარაბაღის პირველი ომი 28
5.1.1 კონფლიქტის რეკონსტრუქცია 33
5.2 ყარაბაღის მეორე ომი 35
5.2.1 კონფლიქტის რეკონსტრუქცია 39
6. დასკვნა 41
ბიბლიოგრაფია 43

აბსტრაქტი

მოცემული კვლევა შეისწავლის სომხეთ-აზერბაიჯანს შორის მომხდარ მთიანი ყარაბაღის ომებს ჯონ მირშაიმერისეული ნეორეალისტური და დემოკრატიზაციის, როგორც ომის გამომწვევი პროცესის თეორიის გამოყენებით. კვლევა მიზნად ისახავს მთიანი ყარაბაღის ორი ომის შესწავლის და მათი მიზეზ-შედეგობრივი ანალიზის საფუძველზე დაადგინოს რომელი ფაქტორი ახდენს უფრო დიდ ზეგავლენას სახელმწიფოთაშორისი ომის ინიცირებაზე, შიდა ელიტების მზაობა თუ საერთაშორისო პოლიტიკური ვითარება. ზემოხსენებული თეორიების შერჩევის მიზეზი იყო ის, რომ თითოეული მათგანი კარგად ხსნის განსახილველ კონფლიქტში მყოფი სახელმწიფოების შიდა პოლიტიკურ პროცესებს, ისევე, როგორც საერთაშორისო/რეგიონალური პოლიტიკური ვითარების ზეგავლენას აღნიშნულ კონფლიქტზე.

განსახილველი შემთხვევების სიღრმისეულად შესასწავლად გამოყენებულ იქნა მოვლენათა რეკონსტრუქციის მეთოდი, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელი ხდება გარკვეულ მოვლენებს შორის კაუზალური ბმების პოვნა და საერთო სურათის შექმნა.

შედეგად დადგინდა, რომ სახელმწიფოთაშორისი ომის წარმოქმნისთვის აუცილებელია ელიტების ყოლა, რომელიც მოსახლეობას ორგანიზებას გაუწევს და წინ წაუძღვება, სხვაგვარად ხშირ შემთხვევაში კონვენციური ომი არ გამოვა. აღსანიშნავია ისიც, რომ ხელსაყრელი საერთაშორისო/რეგიონალური პოლიტიკური ვითარების არ არსებობის შემთხვევაში მხარეებს შორის კონფლიქტი არ გადაიზრდება ომად.

საძიებო სიტყვები: მთიანი ყარაბაღი; სახელმწიფოთაშორისი ომი; კონფლიქტი; ეთნიკური კონფლიქტი; დემოკრატიზაცია; ირედენტიზმი; სეცესია;

Abstract

This study examines the Nagorno-Karabakh wars between Armenia and Azerbaijan using John Mearsheimer's neorealism and the theory of democratization as a process causing war. The aim of the research is to determine which factor has a greater influence on the initiation of interstate war: the readiness of internal elites or the international political situation, based on the study and causal analysis of the two Nagorno-Karabakh wars. The reason for choosing these theories is that each of them explains well the internal political processes of the states involved in the conflict, as well as the impact of international/regional political conditions on the conflict.

The method of event reconstruction was used to deeply study the cases under consideration, which allows finding causal links between certain events and creating an overall picture.

As a result, it was found that for the initiation of interstate war, it is necessary to have elites who will organize and lead the population, otherwise, in most cases, a conventional war will not occur. It is also noteworthy that without a favorable international/regional political situation, the conflict between the parties will not escalate into a war.

Keywords: Nagorno-Karabakh; Interstate Wars; Conflict; Ethnic conflict; Democratization; Irredentism; Secession;